

SELETUSKIRI

_____ volikogu määruse eelnõu “Lääne maakonna arengustrateegia 2035+ kinnitamine“ juurde

Sissejuhatus

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS) sätestab, et maakonnal peab olema arengustrateegia, mis on aluseks maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste ja koostööpartnerite poolt ühiselt maakonna arengu suunamisel, ühiselt tehtavate ja omavalitsusüksuste ülese mõjuga investeringute kavandamisel, investeringuteks toetuse taotlemisel ning KOKS § 6¹ lõikes 1 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksustele antud ühiste ülesannete täitmisel.

KOKS § 37⁴ lõige 7 esitab nõuded maakonna arengustrateegia menetlusteabe avaldamine ja tähtaegade kohta. Vastavalt KOKS § 6¹ lõikele 1 on omavalitsusüksuste ülesanne ühiselt kavandada maakonna arengut ja suunata selle elluviimist.

Maakonna arengustrateegia koostas kohalike omavalitsuste poolt volitatud koostööorgan SA Läänemaa, keda on omavalitsuste poolt KOKS § 37⁴ lg 4 alusel selleks volitatud.

Eelnõu sisu

Lääne maakonna arengustrateegia 2035+ koostamise aluseks on võetud Lääne maakonna kolme omavalitsusüksuse arengudokumendid (Haapsalu linna arengukava 2018-2028, kinnitatud 26.10.2018 nr Haapsalu linnavolikogu määrusega nr 26; Lääne-Nigula valla arengukava 2018-2026, kinnitatud 15.10.2018 Lääne-Nigula vallavolikogu määrusega nr 43; Vormsi valla arengukava - tegevuskava 2011-2025, kinnitatud 26.09.2011 Vormsi vallavolikogu määrusega nr 10) ning koostamisel on silmas peetud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37³ lõigete 6 ja 10 nõudeid, mis tähendab, et arengustrateegia arvestab kehtiva Lääne maakonnaplaneeringuga 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri poolt 22.03.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/70) ja riigi valdkondlike arengukavadega.

Nende sisu analüüsid on jõutud ühiste lähtekohtadeni ning selle alusel koostatud uus ühine arengustrateegia.

Arengustrateegia koostamisel oli eesmärgiks kaasata aruteludesse võimalikult lai huvitatud isikute ring. Selle eesmärgi täitmiseks viidi läbi töökoosolekud kõigi valdkondade esindajate/spetsialistidega ning ka tööseminar volikogu ja vallavalituse liikmetele. Arengustrateegia koostamist juhtis SA Läänemaa arendusjuht.

Samuti oli kõigil huvitatud isikutel võimalik arengustrateegiasse sisendit anda arengustrateegia teksti avaliku väljapaneku perioodil 21.12.2018 – 06.01.2019. Arengustrateegia tekst koos muudatusettepanekute esitamise infoga oli kättesaadav kõigi kolme omavalituse ning ka SA Läänemaa kodulehtedel. Vastav teade ilmus ka maakonnalehes Lääne Elu ning SA Läänemaa Facebooki lehel.

Lääne maakonna arengustrateegia 2035+ vastab kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37³ lõikes 3 esitatud sisunõuetele. See tähendab, et strateegias on muuhulgas käsitletud majandusliku ja sotsiaalse ning rahvastiku tervise arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi, tegevusvaldkondade kaupa hetkeolukorra analüüsi, mis sisaldab iga valdkonna probleemide ja olemasolevate võimaluste analüüsi, strateegilisi eesmärgi, mis väljendavad taotletavat mõju ja mille saavutamine on mõõdetav või hinnatav, strateegiliste eesmärkide täitmiseks vajalike tegevuste kogumeid arengustrateegia perioodi lõpuni ning strateegiliste eesmärkide täitmiseks vajalike tegevuste ruumilist paiknemist.

Arengustrateegias tuuakse välja ja seletatakse lahti olulisemad strateegilised kokkulepped maakonnas, visioon aastaks 2035+, strateegilised eesmärgid ja nende saavutamist toetavad tegevussuunad. Samuti on välja toodud ootused riigi keskvalitsusele.

Arengustrateegia elluviimiseks koostatakse eraldiseisva dokumendina tegevuskava 2019-2022, mis ei ole käesoleva määrusega heakskiidetav dokument. Arengustrateegia tegevuskava valmib kolme kuu jooksul peale arengustrateegia kinnitamist.

Arengustrateegia koosneb järgnevatest peatükkidest:

- elukeskkond – käsitleb rahvastiku arengut ja sotsiaalset keskkonda (sh haridust, kultuuri, sotsiaalset taristut, rahvatervist, siseturvalisust, noorsootööd), haldust jt avalikke teenuseid, elukeskkonda (sh looduskeskkonda) ning vabaihendustega seonduvat;
- tehniline taristu ja ühistransport – tehnilise taristu, sh transpordi valdkonnas ja selle haakuva ühistranspordi temaatika kui ka energeetika-, keskkonna- ja infotehnoloogia taristu;
- majanduskeskkond – ettevõtluse ja majanduskeskkonna arenguga seonduva, sh tööhõive temaatika;
- külastuskeskkond – turismisektori arendamine, piirkonna eripära rõhutamine, atraktiivse külastuskeskkonna säilitamine ja arendamine.

Iga valdkonna alla on toodud tabeli kujul ülevaade valdkonna arengusuundadest:

- väljakutsed – praeguse olukorra kirjeldus;
- võimalused – praegune võimekus selle väljakutse lahendamiseks;
- eesmärgid – tegevused väljakutse lahendamiseks;
- arengu-, tegevussuunad – konkreetsed tegevused eesmärgi saavutamiseks.

Tabelitesse koondatud info on lähteinformatsiooniks arengustrateegia tegevuskava koostamisel.

Eelnõu võrdlev analüüs

Eelnõu on kooskõlas kehtivate seaduste ja teiste õigusaktidega.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul puudub kokkupuude Euroopa Liidu õigusega.

Määruse mõjud

Maakonna arengustrateegia kajastab arenguid, mis on laiema mõjuga kui üks omavalitsus või mille elluviimisele on kaasatud rohkem kui üks KOV. Maakonna arengustrateegias on kajastatud ka selliseid tegevusi/teenuseid, mille kasutajate hulk on oluliselt suurem kui üks KOV või mis on maakonnas unikaalsed. Maakonna arengustrateegiaga kavandatakse ka ühiselt tehtavaid ja omavalitsusüksuste ülese mõjuga investeeringuid. Maakonna arengustrateegias on kokku lepitud ka ühiselt korraldatavate teenuste korralduses.

Maakonna arengustrateegia tegevuskavas näidatakse olemasoleva eelarvena KOV rahastust üksnes juhul, kui see on kajastatud ka KOV eelarvestrateegias. KOV eelarvestrateegia muutmisel tuleb vajadusel muuta ka maakonna arengustrateegia tegevuskava.

Vastuvõtmiseks vajalik kvoorum

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lõikele 6 on maakonna arengustrateegia vastuvõtmiseks vajalik vähemalt 2/3 maakonna kohaliku omavalitsuse volikogude heakskiit, mille elanike koguarv moodustab vähemalt 2/3 maakonna elanike

koguarvust ning mille hulka peab kuuluma ka maakonnakeskuseks olev kohalik omavalitsus. Vastavalt kehtivale Lääne maakonnaplaneeringule on maakonnakeskuseks Haapsalu linn.

Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Lääne maakonna arengustrateegia 2035+ elluviimine toimub läbi tegevuskavas nimetatud tegevuste teostamise. Kuna arengustrateegia näol on tegemist üldise dokumendiga, ei kirjeldata konkreetseid kulusid ega tulusid. Võimalikud kuluallikad on kirjeldatud tegevuskavas, mis kiidetakse heaks eraldi otsusega.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37⁴ lõikele 1 vaadatakse maakonna arengustrateegia üle ja seda uuendatakse vähemalt kord nelja aasta jooksul või vastavalt vajadusele sagedamini. Täpsem dokumendi seire ja uuendamise kord on kirjeldatud strateegiadokumendi viimases peatükis. Nii muudetud strateegia kui uued tegevuskavad peavad heaks kiitma kõigi maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud.

Määruse jõustumine

Ettepanek on määrus jõustada kolm päeva pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Kuni määruks nimetatud uue arengustrateegia vastu võtmiseni asjaomaste valla- ja linnavolikogude poolt kehtib varem Lääne maavanema korraldusega vastu võetud Lääne maakonna arengustrateegia 2020+.

Eelnõu koostaja

SA Läänemaa arendusjuht Tanel Tiisler